

Eerste termijn PS (Statencommissie FCBE 13 mei 2020)

Aanleveren uiterlijk maandag 27 april 2020 statengriffie@drentsparlement.nl

6. Jaarstukken 2019; Statenstuk 2020-934

Fractie: **PvdA**

Vraag/Vragen:

Terwijl onze gedachten momenteel vooral bij het hier en nu zijn en we eigenlijk meer benieuwd zijn naar de Jaarrekening 2020 wordt ons gevraagd de Jaarstukken 2019 te behandelen. Dat doen we dan ook in het besef dat onze democratische plichten en verantwoordelijkheden altijd doorgaan, los van de actualiteit. Het is hoe dan ook bijzonder dat GS vanaf pagina 291 (gebeurtenissen na balansdatum) een winstwaarschuwing afgeeft als gevolg van de coronacrisis. En het is goed te lezen dat GS, samen met verbonden partijen, actief is op allerlei terreinen om de toekomstige gevolgen in beeld te brengen en maatregelen te treffen, daar waar mogelijk. De provincie loopt geen risico voor de continuïteit, lezen we. En dat is goed om bij stil te staan.

We danken GS én de ambtelijke organisatie in dit kader dan ook voor de bijna wekelijkse updatemails zodat wij als (overwegend) thuiszitters kunnen volgen hoe de provinciale organisatie functioneert.

De PvdA spreekt haar dank uit aan GS en de ambtelijke organisatie voor het op een rij zetten van de cijfers en het aanleveren van de diverse documenten. Opnieuw een hele klus, niet alleen voor de opstellers...

De accountant is ook tevreden en heeft een goedkeurende controleverklaring afgegeven. Afwijkingen zijn binnen de bandbreedte gebleven.

Eens in de 4 jaar hebben we een bijzonder politiek jaar. 2019 Was weer zo'n jaar. Een jaar met campagne, verkiezingen en het smeden van een coalitie. Daar gaat zo het eerste half jaar mee weg. Het is daarom goed te constateren en te lezen dat veel van de ambities van het vorige én van het huidige College volop in praktijk zijn gebracht. Vorig jaar zei ik: Drenthe stuitert weer als Jumping Jack. De economische crisis ligt (lag) echt achter ons en Drenthe profiteert hier volop van.

De jaarrekening toont voor het overgrote deel groene vinkjes, een gering aantal aandachtspunten en een enkel bijsturingsaccent. Onze complimenten daarvoor.

Net als vorig jaar eindigt het resultaat ruim in de plus. Vorig jaar met 34,5 miljoen en nu met 16,5 miljoen Euro. Na verrekening met reserves en overheveling van budgetten naar 2019 en enkele andere correcties resteert een rekeningresultaat van 5,4 miljoen. Nagenoeg gelijk aan vorig jaar. Het moet gezegd: de route die de 16 miljoen Euro aflegt (met plussen en minnen) om uiteindelijk op 5,4 miljoen uit te komen wordt (p. 255 e.v.) transparant uiteengezet maar is tamelijk lastig te volgen. Dit wordt ook opgemerkt door de accountant.

Je wilt domweg niet teveel geld overhouden, sterker nog: liever iets meer uitgeven dan begroot. Begroten is voor een organisatie als de provincie kennelijk een lastige activiteit maar op het totaal van de exploitatie is 5,4 miljoen een overzichtelijk bedrag. De accountant kondigt aan dit jaar een onderzoek te doen naar de mogelijkheden om scherper te ramen. Daar zijn we blij mee en we zien de uitkomsten graag tegemoet.

GS stelt voor 1.000.000 te bestemmen voor de personele organisatie waarbij krapte in de organisatie en nieuwe taken als argumentatie wordt opgevoerd. In het licht van de stikstofproblematiek (p. 138: gevolgen oordeel RvS over PAS) én de coronacrisis kunnen we ons daar iets bij voorstellen maar dat zijn onze aannames. Graag ontvangen wij nog een nadere toelichting op de argumentatie. En we betrekken hier ook het capaciteitsonderzoek van Cebeon bij. We lezen op p. 151 dat het voeren van een discussie over de benodigde capaciteit nog niet voldoende heeft plaatsgevonden.

En in de zin daaraan voorafgaand staat een nog opvallender tekst: niet alles kan en hoeft door de provincie te worden gedaan. Dit raakt namelijk ook ons als PS en wat wij als ambities, wensen en vragen aan de dag leggen. Misschien is het een goede gedachte om hierover, wanneer de fysieke omstandigheden het toelaten, in breder verband nog eens door te praten met elkaar.

Ook stelt GS voor om 700.000 in Vitale Vakantieparken te steken, bovenop het al lopende programma. Het lopende programma, zo lezen we op p. 56, verloopt echter traag en moeizaam en de besteding blijft achter. Is deze impuls dan de juiste? We horen graag een nadere duiding van GS op het voorstel.

GS stelt voor het resterende bedrag, 3,7 miljoen toe te voegen aan de Financieringsreserve wat op onze instemming kan rekenen. Evenzo zijn we het eens met de storting in de saldireserve van ruim 10 miljoen Euro ten behoeve van de overheveling van budgetten.

Ik loop de programma's nog even door:

In het programma Economisch Drenthe wordt de financiële positie van gemeenten als knelpunt genoemd (p. 43). Zeker waar het gaat om cofinanciering die nodig is voor het aanspreken van Europese en landelijke subsidieregelingen. Onze fractie vraagt al heel lang aandacht voor de financiële positie van de gemeenten. We blijven vinden dat het Rijk hier in actie moet komen, ook al is dat op dit moment wellicht teveel gevraagd. Er komt ook weer een andere tijd en dan moeten gemeenten in staat zijn, samen met bijvoorbeeld de provincie, de scherven bij elkaar te vegen van de huidige crisis. We vernemen graag de reactie van GS.

Op p. 64 bij 2.2.04 staat dat de gemeentes minder bijgelegd hebben in Vierkant voor werk en dat dit komt door lagere bestedingen vanuit het project. Klopt deze redenering en wat is de oorzaak van deze lagere besteding? Loopt het project niet meer zo goed of is er een andere oorzaak?

Bereikbaar Drenthe: op p. 70 wordt de testrit op het spoor Noord-Nederland – Randstad als succes genoemd. We weten inderdaad dat de testrit is uitgevoerd met een stop in Assen. Maar is er al meer zicht op hoe nu verder?

Op p. 81 lezen we dat sommige gemeenten BDU-bijdragen laten lopen (in 2018 en 2019) omdat ze de gevraagde informatie niet aanleveren. Valt hier wat aan te doen? Zijn de regelingen te ingewikkeld of de gemeenten te laks?

Ruimtelijk Drenthe: We maken ons zorgen over de waterteksten (p. 86 en p. 88). Met name waar het gaat om veilig stellen van de drinkwatervoorziening; de verdeling tussen de verschillende functies zoals landbouw en natuur én de nu alweer optredende droogte (klimaatverandering). We lezen dat de droogte van eerdere jaren is geëvalueerd en in 2019 tot nieuwe afspraken kunnen leiden. Zijn die er gekomen? Hoe zien die eruit? Wat hebben de waterstresstesten opgeleverd? We willen graag meer inzicht wat er momenteel speelt rond het thema water op de terreinen waar de provincie verantwoordelijkheid in draagt.

De PvdA onderschrijft nadrukkelijk het knelpunt op p. 90: de netcapaciteit verdient maximale aandacht.

Op p. 104 lezen we dat er 700 energiescans bij het MKB zijn uitgevoerd. Dit is volgens planning gegaan en heeft geleid tot investeringen. Hoeveel MKB (%) heeft maatregelen uitgevoerd en zijn vervolgstappen wenselijk volgens GS?

Op p. 106 nemen we kennis van een plan/strategie voor verduurzamen van maatschappelijk vastgoed. Onze fractie kent dit niet en vraagt zich of hoe dit zich verhoudt tot de activiteiten van BOKD en SportDrenthe?

Op p. 111 valt op dat er weinig is uitgegeven aan versterken van het duurzaamheidsbewustzijn. Hier wordt verder wel uitleg bij gegeven, maar het is tegelijkertijd verrassend. Het was een belangrijk speerpunt van het nieuwe energiebeleid. Hoe verhoudt zich dit tot elkaar?

Milieu, energie & bodem: In 2019 is een Green Deal-lening omgezet in een subsidie (p.113). Op p. 191 vinden we nog een Green Deal. Er zijn meer Green Deals gesloten. Loopt de provincie nog financieel risico?

Voortgangsrapportage Europa: helder overzicht met helaas veel redactionele foutjes ontdekte een kritische lezer. We zijn benieuwd naar de meerjarenbegroting die ergens dit jaar wordt vastgesteld.

Fractie: **Forum voor Democratie**

Vraag/Vragen:

Voorzitter,

De jaarrekening geeft een financieel verslag weer met daarbij de behaalde resultaten. Hierin zitten weinig verrassingen. Er zitten mooie initiatieven bij zoals investeringen in wegdek, maar ook onrealistische en landschap vervuilende initiatieven, zoals de bouw van windturbines. Echter, dit zijn allemaal weergaven van reeds genomen politieke besluiten en dit is niet de plaats noch de tijd om die discussie over te doen. Het belangrijkste is dat de jaarrekening klopt en FVD heeft daarbij een belangrijke kanttekening: het verschil tussen de begroting 2019 en de jaarrekening 2019 is 5% en dus fors. Dat geeft de accountant ook aan, waardoor de voorspellende waarde van de begroting te gering is.

Omdat sturend en voorspellend vermogen voor FVD belangrijk is willen wij graag van GS horen hoe zij in de toekomst de discrepantie tussen begroting en jaarrekening gaat verkleinen.

- 1) Kan de gedeputeerde daar antwoord op geven inclusief een resultaatverplichting?

Wanneer wij als PS onvoldoende de financiële gevolgen van beleid kunnen voorzien komt de kwaliteit van het besluitvormingsproces immers in gevaar. Hierover maakt FVD zich zorgen.

Verder vraagt het college van Gedeputeerde Staten toestemming voor een aantal saldobestemmingen. De eerste betreft het overhevelen van 1 miljoen euro van het generatiepact naar gelden voor structureel inzetbare medewerkers. Blijkbaar zit er krapte in de formatie die mede veroorzaakt wordt door de nieuwe taken die de Provincie oppakt. Bij krapte in de bezetting is het uiteraard een logische stap om het generatiepact te beëindigen. Een generatiepact heeft immers tot gevolg dat er minder personele bezetting ontstaat. FVD vraagt GS logischerwijs:

- 1) Heeft GS de gevolgen van een succesvol generatiepact, zoals teruglopende personele bezetting, meegenomen bij de vaststelling ervan?
 - a. Zo ja, was er ten tijde van het vaststellen van het generatiepact dan sprake van overbezetting?
- 2) Aangezien er sprake is van krapte in de personele formatie, heeft GS ook gekeken naar andere oplossingen, zoals bijvoorbeeld het slimmer inrichten van processen of het afstoten van taken?
 - a. Zo ja, kan GS dit toelichten aan de hand van enkele voorbeelden

Voorzitter, bovenstaande vragen komen wellicht wat kritisch over. Dat komt omdat FVD graag wil dat overheidsgeld zo efficiënt en logisch mogelijk ingezet wordt. Daarbij wil FVD echter vooral niet de indruk wekken het arbeidsethos van onze ambtenarij te becommentariëren. Zelf tijdens deze Coronacrisis staat bijvoorbeeld de Griffie nog steeds altijd voor ons klaar, ook buiten de wettelijke werktijden. Aan passie en drive is dan ook zeker geen tekort.

Een tweede saldobestemming die inhoudelijk afweging vergt is de vraag van € 700.000,-- voor vitale vakantieparken. Daarover kan FVD kort zijn. Het programma Vitale Vakantieparken is een mooi initiatief waarbij goed wordt samengewerkt met ondernemers in de recreatieve sector. Ook in Corona-tijd is het belangrijk te investeren in de voor Drenthe belangrijke toeristische sector. Een goed aanbod van kwalitatief hoge vakantieparken past daar naadloos binnen.

Een ander opvallende voorziening die getroffen moet worden is de compensatie van 372.500,— Euro wegens de naderende ontbinding van Stichting Energy Challenges. Stichting Energy Challenges heeft geld geleend van de Provincie Drenthe en daarmee weinig tot niets bereikt. Want, er is 2724 ton CO2 bespaard in totaal. Voor uw informatie, een ton CO2 kost ongeveer 20 Euro (prijs CO2 emissierechten fluctueert tussen de 18 en 22 euro per ton). Dat betekent dat de Provincie voor pak 'm beet een 50.000,— Euro hetzelfde effect had kunnen bereiken. De resterende 322.500,— Euro had PS kunnen uitgeven aan andere nuttige zaken. Dit is een schoolvoorbeeld van geld uitlenen aan slechte en ondoordachte ideeën en uiteindelijk een verlies voor de Drentse samenleving. FVD vraagt GS hierom:

- 1) Welke lessen zijn er geleerd van dit grote geldelijke verlies?
 - a. Wat pakt GS voortaan anders aan?

Een laatste opmerking over jaarrekening betreft de naleving van Europese aanbestedingsregels en provinciale inkoop- en aanbestedingsbeleid. In de jaarrekening wordt met teleurstelling gerefereerd dat er in één geval niet is voldaan aan de Europese aanbestedingsregels, namelijk aangaande de schoonmaak van enkele gebouwen. Volgens FVD werken Europese aanbestedingsregels werken juist belemmerend voor het MKB, de Sociale sector en brengt het een hoop onnodige administratieve lasten met zich mee. FVD pleit voor afschaffing van Europese aanbestedingsregels. Wij vragen GS daarom:

- 1) Hoe ervaart GS het naleven van Europese aanbestedingsregels?
- 2) Is GS van mening dat Europese aanbestedingsregels haar ondersteunt of belemmerd in haar provinciale taken?
- 3) Lobbyt GS voor versoepeling en/of afschaffing van Europese aanbestedingsregel

Fractie: **VVD**

Voorzitter,

Algemene opvatting

Toch een beetje vreemd om te praten over de jaarrekening 2019 in de wetenschap dat 2020 een diametraal jaar is waarin echt werkelijk alles anders zal zijn. We hebben 2019 goed afgesloten (in financieel opzicht dan) en onze financiële uitgangspositie is – naar Drentse begrippen – goed.

Hier is nu weliswaar de jaarrekening 2019 aan de orde maar de ontwikkelingen ná de afsluiting van 2019 (Covid-19) hebben zonder enige twijfel een enorme impact op de jaarrekening 2020 van onze provincie alsmede op alle andere jaarrekeningen van verbonden partijen en partijen die we in meer of mindere mate hebben gesubsidieerd. En niet alleen kijkend naar 2020, zeer waarschijnlijk ook de daaropvolgende jaren. Een dermate impact dat het onmogelijk is daaromtrent een doorkijkje te maken. Om deze reden stemmen wij ten volle in met een maximale dotering aan de reserves.

Elders in de FCBE-vergadering, ingekomen stuk A14, roepen wij op de Corona-brief d.d. 17-4-2020 van het college van GS, aan de orde te stellen in de eerstvolgende FCBE-vergadering en deze dan samen met de voorjaarsnota te bespreken. Wij zullen hiertoe een onderbouwingsvoorstel aandragen. Wij willen zo snel mogelijk een beeld hebben van het ergste financiële scenario dat je kunt voorstellen in relatie tot het weerstandsvermogen dat momenteel (lees 31 december 2019) 45 miljoen bedraagt.

Vraag/Vragen:

Bladzijde 43, Internationaal talent

Er is een tekort aan (internationaal) talent (aantrekken en behouden) waardoor het steeds lastiger wordt onze (economische) ambities waar te maken.

-
1. Wat is daar de oorzaak van?
 2. Wat is er aan gedaan om talent wel aan te trekken en te behouden?
 3. In welke sectoren geldt dit? Wat is de uitdaging voor komend jaar?

Bladzijde 44, Brexit

De verwachting is dat na de Brexit de toegang tot de Britse markt voor Drentse bedrijven in eerste instantie lastiger wordt.

1. Is inzichtelijk om welk percentage dit gaat en wat de kansen en bedreigingen voor deze bedrijven zijn en hoe de provincie daarin kan ondersteunen?

Bladzijde 63, Revitalisering verblijfsrecreatie in Drenthe

Vanuit het budget Aanpak vakantieparken Drenthe is een bedrag van € 147.193,-- niet besteed. De besteding van de voor het programma gereserveerde middelen blijft vooralsnog achter ten opzichte van de prognose. Voorgesteld wordt om resterende budget 2019 over te hevelen naar 2020.

1. Er wordt gesteld dat dit bedrag niet is uitgekeerd omdat de uitvoering een tijdrovend proces is. Wat zijn daar de oorzaken van en zijn deze niet voorzien?

Bladzijde 76, Uitvoeren project plaatsen zonnepanelen spaarsluis.

Er is géén resultaat gerealiseerd en de toelichting luidt: Door de complexe situatie is het rendement van dit project relatief laag en krijgt het minder prioriteit.

1. Wilt u dit nader toelichten?
2. Welke inzichten zijn er in 2019 ontstaan (en waren er ten tijde van het opstellen van de begroting kennelijk nog niet) waardoor de situatie nu als complex en onrendabel wordt gezien?

Bladzijde 74, Planvorming P&R- en OVknooppunt

De Punt; afronden planologische procedure

1. Wilt u dit toelichten?
2. Wat is het probleem waardoor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan moet worden aangetoond en wat is de relatie met de stikstofregelgeving?
Je zou verwachten dat de aanleg van een OV-knooppunt juist tot stikstofbesparing gaat leiden. Uit de auto, in de bus.
3. Wat zijn uw verwachtingen t.a.v. het vlottrekken van dit project?

Bladzijde 88, Gaswinning

Tekst uit jaarrekening: "We hebben maximaal gebruik gemaakt van onze adviserende rol op basis van de Mijnbouwwet bij diverse winningsplannen en de gasopslag Norg. Veiligheid van onze inwoners staat voorop, daarnaast pleiten we voor een snelle en rechtvaardige afhandeling van eventuele mijnbouwschade. Landelijk, met rechtsgelijkheid en onafhankelijk van de veroorzaker. In dat kader zijn wij ook blij met het concept schade-protocol van het ministerie EZK, waarin onze belangrijkste punten zijn gehonoreerd. Dit blijft onze aandacht vragen de komende tijd, totdat dit schadeprotocol ook daadwerkelijk in de praktijk zijn waarde heeft bewezen."

Opmerking: Misschien kan het college ons een nadere toelichting geven op de in onze ogen plotselinge vreugde die is ontstaan over het concept schadeprotocol gaswinning van het ministerie EZK. Wij herinneren ons een debatje op 5 februari j.l., waarin gedeputeerde Stelpstra nauwelijks enige blijk van vreugde wist op te brengen over dit concept schadeprotocol en, naar het toentertijd leek, alleen maar teleurstelling wist te vinden in de schatkamer van zijn ziel omtrent het ontbreken van de omgekeerde bewijslast in het concept schadeprotocol. Zo ziet u maar weer: de schatkamer van de ziel van onze gedeputeerde blijft een mysterie voor ons. De VVD fractie is blij verrast met uw plotseling gevonden geluk, maar vraagt zich wel af welke argumenten aan uw veranderde inzicht ten grondslag liggen.

Bladzijde 323, Post haltevoorzieningen langs provinciale wegen (Kolibri)

Er is sprake van een ongedocumenteerde kredietoverschrijding van € 519.999 ten opzichte van een oorspronkelijk budget van 701.459 hetgeen neerkomt op een overschrijding van 74 %. De accountant noemt het een financiële rechtmatigheidsfout.

1. Waarom heeft u geen toelichting verstrekt in de jaarrekening ? (De zoekwoorden Kolibri, haltevoorzieningen komen nergens anders voor dan op pagina 323)
 2. Wilt u die toelichting (met vermelding van oorzaak, verantwoording en oplossing alsnog verstrekken ?
-

Fractie: **CDA**

Vraag/Vragen:

Dank voor de uitgebreide stukken, toelichting en beantwoording vragen. De CDA-fractie beperkt zich in deze bijdrage tot de hoofdlijn. Het is prettig te lezen dat 350 van de 369 doelstellingen zijn gerealiseerd, en slechts één niet. De resterende 18 vereisen aandacht. Daarnaast is het prettig dat de provincie groene (5,3 mio), en als we de over te hevelen bedragen meenemen, zelfs donkergroene (16,5 mio) cijfers schrijft. Tot zover het goede nieuws. Overigens betekent dit dat er ruim 10 mio niet is besteed, waar wel van uit was gegaan. Het geld klotst toch ook niet bij ons tegen de plinten omhoog? Wij horen graag uw reactie hierop, college.

Minder tevreden is de CDA-fractie over de forse afwijkingen van de begrotingen van de diverse programma's. En dit is niet de eerste keer. Op de lasten gaat het om 11,5% en op de baten om 8,9%. Dit leidt deze keer tot een positief resultaat, maar wat als dat andersom was geweest? Daarnaast wijken ook de stortingen in en onttrekkingen aan de reserves fors af, respectievelijk 9,8% en 3,8%. Overigens vormen deze laatstgenoemde mutaties, zowel plus als min al bijna 50% van de begroting! Wat is de realiteitswaarde van al die bestemmingsreserves ter grootte van 336 mio als daar, zoals afgelopen jaar door afroming bijna de gehele investeringsagenda van 52,5 mio van kan worden gefinancierd? Graag uw reactie.

De CDA-fractie vraagt zich ons af of de organisatie gedurende het jaar wel voldoende 'in control' is. Want de grotere afwijkingen zijn, zelfs nog na verrekening met reserves, samen bijna 16 mio. En wellicht ook symptomatisch hiervoor is de constatering door de accountant. Deze rapporteerde aan ons in het accountantsverslag dat er voor ruim 9 ton aan kredietoverschrijdingen zijn geconstateerd. En deze krijgen het stempel van financiële rechtmatigheidsfouten. Kortom, deze zijn niet gemeld aan de Provinciale Staten. Dat moeten we toch niet willen? Wat gaat u hier nu concreet aan doen? En behoort dit dan tot het verleden.

De accountant was positief over de samenwerking tijdens de controle en gaf hier en daar een pluim voor de beperkte constatering, maar zag de bestede uren van deze controle wel bijna 40% hoger uitkomen dan dat zij had begroot. Ook een teken aan de wand?

Kortom, de CDA-fractie heeft alle lof en waardering voor het geleverde werk, en is blij met het resultaat, maar zouden toch graag zien dat de begroting en realisatie dichter bij elkaar komen te liggen en het inzicht in de reserves en mutaties transparanter wordt. Maar ook dat geld dat wordt bestemd ook daadwerkelijk wordt besteed en niet weer gereserveerd of doorgeschoven moet worden naar een volgend jaar op deze wijze. En als er afwijkingen zijn, we sneller en conform de gemaakte afspraken tijdig worden geïnformeerd.

Wij zien uit naar de beantwoording van de technisch inhoudelijke vragen en de vragen gesteld in onze politieke bijdrage in eerste termijn, zoals hierboven is vermeld.

Fractie: GroenLinks

Met waardering beziet de fractie van GroenLinks de herziende versie van de Jaarstukken 2019.

Dit heeft geleid tot een positief resultaat van 16.484.924.

Een goed accountantsrapport met adviezen en aanbevelingen die door het College ook zijn geïmplementeerd. Met instemming hebben wij kennisgenomen van de aandacht die de accountant geeft aan de Coronacrisis. De ontwikkelingen rondom het Corona (Covid-19) virus hebben een grote invloed op de gezondheid van mensen en onze samenleving en daarbij ook op de operationele en financiële prestaties van organisaties en op de beoordeling of de provincie Drenthe de risico's van de reguliere bedrijfsvoering financieel kan opvangen. De jaarrekening en onze controleverklaring daarbij zijn gebaseerd op de condities op het moment dat deze zijn opge maakt. De situatie verandert van dag tot dag en leidt inherent tot onzekerheid. Ook de provincie Drenthe wordt met deze onzekerheid geconfronteerd, die is uiteengezet in het jaarverslag in de paragraaf Weerstandsvormogen en risicobeheersing (pag 181) en de toelichting opgenomen bij de gebeurtenissen na de balansdatum in de jaarrekening (pag 291 t/m 293). Wij vestigen de aandacht op deze uiteenzettingen.

Het jaarverslag is goed geordend. Helder en inzichtelijk. Dat gezegd hebbende doen wij u de volgende vragen toekomen.

Vraag/Vragen:

1. U heeft een belangrijke aanpassing met betrekking tot de reserveringsagenda gemaakt, "omdat de onttrekkingen aan deze reserve niet synchroon lopen aan de toevoegingen zou in 2019 men 2020 een situatie ontstaan waarbij het saldo van de reserveringsagenda negatief zou worden." U stelt vervolgens dat dit een tijdelijke situatie die in 2021 zou worden hersteld. U bent bekend met de BBV en toch heeft u niet conform gehandeld. Graag een toelichting op deze werkwijze.
2. U bent stellig dat dit een tijdelijke situatie is die in 2021 zal worden hersteld. Waarop is dit gebaseerd?
3. De RSP bedraagt 13.428.108. Voornamelijk omdat er geen bestedingen zijn gerealiseerd in het kader van RSP. Kunt u ons enig inzicht geven wat daarvan de redenen zijn?
4. Hoe beschouwt het College de investering voor vitale vakantieparken in het licht van de ontwikkelingen (covid-19 virus)?
5. U stelt voor 3.683.655, toe te voegen aan de financieringsagenda. Heeft u ook overwogen dit te bestemmen als investering voor de gevolgen van de coronacrisis?
6. Op pagina 14 en 15 wordt een raming gegeven voor 2020. Gezien en gelet op de context van de coronacrisis roept dit de vraag op of deze nog wel realistisch is? Deelt u deze zorg?

De 'losse vragen' gaan over het jaarverslag.

7. Beleidsopgave 1.5. Bijna 2 miljoen nadeel? Dit komt door een aantal openstellingen. Kan het College dit nader duiden.
 8. Wij waarderen onder 2.2. uw optimistische kijk op GAE. U stelt inderdaad dat sprake is van een zeker structureel tekort. Belangrijke hubverbindingen zijn weg gevallen. En wederom in de context van de crisis zullen de tekorten alleen nog maar toenemen. Er zijn en zullen voorlopig geen passagiers meer worden vervoerd. Is uw optimisme niet achterhaald? Hoe zou u dit gegeven de situatie willen duiden?
-

Fractie: **PVV**

Vraag/Vragen:

1. Hoe komt het dat op een begroting van 280 miljoen 22,2 miljoen te weinig en 14,8 te veel wordt uitgegeven ten laste van de reserves. Dit betreft dus niet voorziene mutaties op de reserves van $22,2 + 14,8 = 37$ miljoen. Het totale saldo van deze mutaties 7,4 miljoen geeft een te geflatteerd beeld van de overschrijdingen.
2. Waarom wordt het personeelsbudget verhoogd met 1 miljoen euro uit de pot Groen voor Grijs. Groen voor Grijs was toch een tijdelijke maatregel om jong startend personeel en bijna gepensioneerden te laten samenwerken en daarvoor de formatie tijdelijk te vergroten. Het was toch nooit de bedoeling om de formatie structureel te verhogen? Wordt deze incidentele 1 miljoen nu structureel aan het generatiepact toegevoegd?
3. De Regio Deal Vrijtijdseconomie is afgewezen door het Rijk, waarom gaan we die dan nu zelf met een beperkt budget van 700.000 financieren? Dit was toch nooit de bedoeling van de regio deals? Kan dit bedrag niet beter worden teruggestort in de financieringsreserve? Er dient een statenstuk te komen met als onderwerp De positie van de vakantieparken in Drenthe na de corona crisis en de ondersteuning door de Provincie Drenthe
4. Het blijft een luxe constructie dat de pensioenen van GS waardevast zijn en gehandhaafd blijven op het oorspronkelijke niveau, De werkgever (PS) is steeds bereid gevonden om de voorziening Pensioenen aan te vullen, zodat er niet gekort hoeft te worden op de pensioenen van oud-Gedeputeerden. Ligt het niet meer voor de hand om de mogelijke kortingen bij het ABP ook te laten gelden voor oud-gedeputeerden? Dan is er sprake van gelijke behandeling van alle oud gedeputeerden en gepensioneerde provincieambtenaren. Dan hoeft er trouwens ook geen 529.457 euro te worden toegevoegd aan de pensioenvoorziening van gedeputeerden, zoals dat ook gebeurd is in 2018.
5. Hoe kan het dat pas op het laatste moment er een essentieel verschil van mening blijkt te bestaan tussen de Provincie en de accountant. De boeking als inkomsten van de 13 miljoen in het RSP die geen doorgang mocht vinden en de boekingen ten laste van de investeringsreserve die niet mochten doorgaan omdat de reserve anders negatief zou worden.
6. Technische vraag: het is verwarrend om het Statenstuk 2020/934 te lezen.
 - a. het gerealiseerde resultaat is 16.484.924 voor verwerking van niet begrote mutaties in de reserves.
 - b. er wordt gevraagd in te stemmen met niet geraamde toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves van 611.621 die wel gemeld staan in de jaarrekening (pagina 255/256) en die niet vermeld staan in het betreffende statenstuk, waarna het resultaat 15.873.303 wordt.
 - c. In het Statenstuk wordt als saldo na verrekening van alle mutaties van de reserves het bedrag van 7.396.487 vermeld. Dit is correct, maar voor het totale rekeningssaldo over 2019 moet 8.476.816 voor verrekening zoals vermeld bij punt 1.1 er bij opgeteld worden. Het totale resultaat wordt dan ook weer $7.396.487 + 8.476.816 = 15.873.303$

Conclusie: het eindresultaat is in beide berekeningen hetzelfde, maar wat is nu de juiste berekening? In het Statenstuk worden twee berekeningen gebruikt.

1. $16.484.924 - 611.621 = 15.873.303$
- 1.1. $8.476.816 + 7.396.487 = 15.873.303$

Fractie: **ChristenUnie**

Algemeen

Dank voor alle werk dat is gedaan! Wij zijn ook heel blij met het Jaarverslag integriteit. Wij hebben als ChristenUnie aandacht gevraagd voor integriteitsbeleid en er is echt werk van gemaakt door het college, samen met de organisatie. Chapeau!

Wij zullen in onze 'eerste termijn' vooral vragen stellen en hopen in de tweede termijn enkele conclusies te kunnen trekken.

Vraag/Vragen:

Allereerst over de reactie van het college oude aanbevelingen van de accountant. De accountant gaf met betrekking tot het gerealiseerd resultaat van € 16,5 miljoen aan dat de afwijking ten opzichte van het begrotingstotaal vrij fors is. Het gaat om een afwijking van 5% van de totaal begrote lasten. De accountant adviseert u de afwijkingen ten opzichte van de begroting nader te analyseren met als doel om op basis van de uitkomsten maatregelen te treffen om het voorstellend vermogen van de begroting en hiermee de sturingsmogelijkheden van de Staten te kunnen verbeteren. Wij herinneren ons dat bij de behandeling van de jaarstukken 2018 een vergelijkbaar advies is gegeven. Toen hebben wij gevraagd of het college een rode draad kon trekken als het ging om het doorschuiven van reserves. Het college heeft toen toegezegd dit nader te analyseren. We lezen nu dat er in 2020 onderzoek naar gedaan gaat worden. Is er in 2019 ook een analyse gedaan en zo ja, wat was de uitkomst daarvan?

Het college stelt ons voor om 700.000 euro voor Vitale vakantieparken beschikbaar te stellen. De Christen-Unie vindt het heel goed om hier extra geld voor vrij te maken. Dat zal gezien de huidige situatie wellicht meer nodig zijn dan ooit. Wel zouden we graag zien dat dit bedrag vooral ingezet gaat worden voor sanering van oude parken met geen perspectief. Wat zijn de plannen van het college met dit geld en hoe worden de Staten hier bij betrokken?

Economisch Drenthe

Het is pijnlijk om in het stuk te lezen dat de economie net op stoom begon te komen. Het economisch perspectief is in een paar maanden tijd erg veranderd, en we zullen de komende tijd met elkaar moeten kijken wat dit betekent voor onze provinciale inzet. In dit hoofdstuk blikken we terug op 2019 en zien we veel groene vinkjes die, na het lezen van de toelichting, door ons eerder op oranje of rood hadden moeten staan. En hoewel we ons realiseren dat het altijd wat discutabel is welke kleur je aan een resultaat moet geven, zijn er hier toch wel een aantal die de kleur groen niet verdienen. Zo staat Topdutch als succes te boek, terwijl het resultaat nog onderzocht gaat worden. En ook de bedrijvenregeling Dutch TechZone staat op groen, terwijl uit de toelichting blijkt dat de aanvragen achter blijven. Wij hadden dus wel iets meer zelfreflectie verwacht in dit hoofdstuk. Hoe kijkt het college hier tegenaan en is ze bereid bij de volgende rapportage hier beter naar te kijken?

Als het gaat om het project Dutch Tech Zone, maken we ons wel wat zorgen. Verwacht het college dat het geld dat hiervoor beschikbaar is in 2020 wel weggezet kan worden?

Bereikbaar Drenthe

Onderhoud wegen

Er wordt meerdere keren gesproken over het onderhoud aan wegen. Zo is de geplande vervanging van dek-lagen (slechts) 6 km gerealiseerd, en wordt 16 doorgeschoven naar de volgende jaren.

Uitstel van 1 jaar kan opgevangen worden met klein onderhoud.

Dat betekent dus extra uitgaven voor klein onderhoud. Daarbovenop komt het 'eigenlijke geplande' onderhoud in de volgende jaren. Bovendien zullen er voor die jaren ook kilometers gepland staan, dus meer werk (ophoping).

Is dit een juiste waarneming? Kunnen we de komende jaren meer werkzaamheden / onderhoud verwachten, met de daarbijbehorende verhoging van de middelen?

Wanneer niet al het werk in 2019 is gerealiseerd, zou je verwachten dat ook niet alle middelen zijn ingezet. Niet is minder waar: uit het overzicht blijkt (3.5 op p.78) dat er zelfs meer is uitgegeven aan onderhoud dan begroot (na wijziging).

Hoe kan dit?

Waarom is het onderhoud in 2019 niet uitgevoerd (zoals verwacht)? Motivering!

We kunnen lezen dat de behoefte aan onderhoud meerjarig in beeld is gebracht en doorgerekend. We vinden deze zin opmerkelijk. Het onderhoud aan onze provinciale wegen is planbaar en voorzienbaar, en had dus al lang in beeld moeten zijn. Dat roept de vraag op waarom dat niet het geval was?

Zonnepanelen Spaarsluis

Bij dit geplande resultaat (p.76) staat een rood kruis. Het verwachte rendement is relatief laag waardoor het project minder prioriteit krijgt. Betekent dit dat het project in de toekomst uitgevoerd wordt, of dat het niet uitgevoerd zal gaan worden? (Uitstel of afstel?)

Ruimtelijk Drenthe

Op pagina 85 en 86 bespreekt het college de kwaliteit van het water en de droogte in de provincie. Het college noemt dat de droogte van 2018 vergelijkbaar was met die van 1976 en dat dit tot schade heeft geleid en geeft aan dat het belangrijk is om dit goed in kaart te brengen. Verder geeft ze aan dat wij aansluiten bij de landelijke afspraak dat de provincies inzichtelijk maken hoe de drinkwatervoorziening is veiliggesteld. Onduidelijk voor ons is hoe dit gaat gebeuren, wat de consequenties hiervan zijn en welke kosten hiermee gemoeid zijn. Graag een reactie op dit punt.

Monitoring Provinciale Omgevingsvisie

De uitvoering van de monitoring van de Omgevingsvisie laat op zich wachten. Het wordt wellicht gekoppeld aan het Panorama Drenthe. We zijn van mening dat monitoring niet opgenomen hoeft te worden in een nieuwe langetermijnstrategie. Het zou juist ingezet moeten worden op de huidige strategie (Omgevingsvisie) te kunnen volgen.

Een toelichting ontbreekt hoe een eventueel op te stellen Panorama Drenthe moet bijdragen aan het monitoren van de huidige Omgevingsvisie. Graag motiveren, en aangeven op welke wijze monitoring nu gebeurt.

Uitvoering Natuurlijk Platteland

Op p.137 staat dat de uitvoeringskosten voor BIJ12 en RVO jaarlijks toenemen. Dit wordt weersproken op p.147 waar staat dat de uitvoeringskosten voor BIJ12 lager zijn dan begroot. Daarbij staat ook dat de RVO & SNN zorgen voor hogere kosten.

Niet wordt toegelicht waarom de kosten hoger zijn. Ook wordt niet aangegeven hoe een verdere stijging voorkomen kan worden. Graag een nadere toelichting.

Energiek Drenthe

In 2019 is er in de verschillende Natura 2000 gebieden hard gewerkt aan het herstel van de natuur. Door verschuiven van middelen is er extra EU-geld ingezet voor agrarisch natuurbeheer.

Uit de stukken kunnen we niet opmaken of alle gebieden de benodigde middelen hebben gekregen en/of er gebieden zijn die geen/of minder hebben ontvangen. Is dit het geval?

Financiën en middelen

Capaciteit Organisatie

Op p.151 wordt geschreven over een onderzoek naar de beschikbare capaciteit van de organisatie. Een conclusie daarvan is dat een discussie over de capaciteit niet voldoende heeft plaatsgevonden. Een verdere toelichting (ook financieel) in dit hoofdstuk ontbreekt.

In het Statenstuk wordt geadviseerd € 1 miljoen te bestemmen voor structureel duurzame inzetbaarheid van medewerkers, mede gezien de krapte in de formatie en nieuwe taken. Ook hierover ontbreekt een verdere toelichting.

Gelet op het belang van de ambtelijke organisatie voor het bestuur van de provincie is het wenselijk meer informatie te verkrijgen over dit advies, om te beoordelen of de voorgestelde middelen afdoende zijn om de capaciteit en kwaliteit te waarborgen.

Verstrekke leningen

We zien dat het totaalbedrag aan uitstaande (langlopende) leningen afneemt. Is dit beleid, of gevolg van externe factoren? En welke invloed heeft dit op de lange termijn op de provinciale financiën (minder rente-inkomsten)?

Fractie: **SP**

Inhoudelijke vragen bij de jaarstukken 2019

Vitale Vakantieparken

Provinciale Staten wordt gevraagd akkoord te gaan (besluit nr. 4) met het bestemmen van een bedrag van 700.000 Euro voor vitale vakantieparken.

In 2018 is door PS ingestemd met een bedrag van 6,5 miljoen Euro, gespreid over 5 jaar, tot 2023. Totaal is voor het actieprogramma 11 miljoen Euro begroot, inclusief de bijdrage van gezamenlijke gemeenten. Het budget is derhalve 2,2 miljoen Euro per jaar.

Vragen aan GS:

1. Waarom wordt er in 2020, 7 ton extra uitgetrokken, naast het budget van 2,2 miljoen?
2. Hoeveel van de geprognostiseerde 1000 banen (700 fte) zijn er tot en met 2019 gerealiseerd?
3. En wat is de kwaliteit van de banen qua werk inhoud, arbeidscontracten en arbeidsvoorwaarden?
4. In hoeverre zijn de vakorganisaties (maatschappelijke partij) betrokken?

Glasvezel de Wolden BV

In de toelichting van het statenstuk betreffende de Jaarstukken 2019 staat onder de kop Waardering verstrekte Leningen, beschreven dat Glasvezel de Wolden BV, kennelijk door overmacht, sinds 2018 niet in staat is rente en aflossingen te voldoen voor de openstaande lening van 9,9 miljoen Euro.

Aangeven wordt dat een marktpartij interesse heeft getoond voor overname/participatie.

Kan GS aangeven van welke marktpartij hier sprake is.

Welke condities worden gesteld aan de overname als het gaat om de uitstaande lening van 9,9 miljoen en wat is de positie van de Coöperatie hierin?

Technische vragen SP Jaarrekening 2019

101 4.3 Schoon grond- en oppervlaktewater voor mens, natuur, landbouw en drinkwatervoorziening
Een deel van het voordelige saldo (€ 305.600,-) bestaat voornamelijk uit een in 2018 ontvangen eenmalige rijksbijdrage voor de aanpak van nitraatuitspoeling in grondwaterbeschermingsgebieden in Drenthe. Deze middelen zijn per abuis op de balans verantwoord en zijn n.a.v. de controle van de jaarrekening gecorrigeerd..

Omdat deze middelen in 2020 benodigd zijn om een aantal met het Rijk afgesproken onderzoeken uit te kunnen voeren stellen we voor deze middelen alsnog over te hevelen naar 2020.

Vraag:

- hoe hoog was de eenmalige rijksbijdrage in 2018 voor de aanpak van nitraatuitspoeling in grondwaterbeschermingsgebieden in Drenthe?
- wat was de tekst/reactie van de accountant op het punt van het op de balans verantwoorden van die middelen?

102 4.3.01 De grondwaterkwaliteit voldoet aan de doelen van de Kaderrichtlijn Water

In de 2e bestuursrapportage 2019 is het beschikbare budget verhoogd met een bedrag van € 6.000.000,-- voor het openstellen van een subsidieregeling voor een robuust watersysteem en voor voldoende water in de landbouw. Het bedrag wordt gedekt door 50% bijdrage uit Europese middelen en 50% bijdrage van waterschappen. De openstelling van de regeling vindt echter plaats in 2020. Zowel de lasten als de baten ad € 6.000.000,-- zijn dus niet in 2019 gerealiseerd.

Vraag:

- Op welke bladzijde(n) in de 2e begrotingswijziging staat die verhoging van het budget?
- welke uitleg werd destijds gegeven voor die verhoging?
- Wat is de reden dat de subsidieregeling in eerste instantie wel open zou gaan in 2019 maar toch niet is gelukt?
- zijn de baten 50% Europese middelen en 50% bijdragen van waterschappen wel ontvangen in 2019?
- waar zijn die 6 miljoen baten op geboekt bij de 2e begrotingswijziging?
- wat is de reden dat de baten eventueel toch niet zijn ontvangen?
- wanneer worden die baten wel ontvangen en waar worden die op geboekt?

153 Organisatie

We hebben met de verlichting op enkele plaatsen armaturen van led kunnen voorzien. We zijn met een groter aantal armaturen aan het onderzoeken hoe we die kunnen voorzien van LED. Het grootste probleem in 2019 was het financieren van energiebesparende maatregelen in verband met een onrendabel deel tussen investeringsbudget en werkelijke kosten.

Vraag:

- hoeveel budget is er nodig om dit probleem op te lossen?

226 Risicoreserves

Onttrekking aan de risicoreserve van 4,7 miljoen omdat 21 miljoen voldoende risicodekking is.

Vraag:

- ten gunste van wat is de 4,7 miljoen geboekt?
- op welke bladzijde kunnen wij dit terug vinden?

228 Reserve RSP

In 2017 heeft er een (vervroegde) afrekening met het rijk plaatsgevonden voor 19 miljoen. De afrekening met het rijk is als vooruit ontvangen bedragen in de administratie verantwoord. Bij de toekomstige uitvoering van de projecten zullen de op de balans verantwoorde vooruitontvangen rijksbijdragen worden verrekend met de kosten van de betreffende projecten.

Vraag:

- in welk jaar is de afrekening met het rijk als vooruitontvangen bedragen in de administratie verantwoord?
 - waarom is het in dat jaar niet geboekt ten gunste van de reserve RSP?
-

-
- wat heeft de accountant gezegd over het verantwoorden als vooruitontvangen bedragen op de balans van 19 miljoen in plaats van het te boeken op de reserve RSP?
 - op welke wijze kan PS budgetrecht uitoefenen op vooruitontvangen bedragen op de balans als die bedragen dus niet op een reserve staan?
 - wanneer is die 19 miljoen van het rijk ontvangen?
 - de reserve staat 6 miljoen negatief eind 2020. Voor 2020 wordt er nog 7 miljoen aan onttrekkingen begroot. Klopt dit nog wel? Graag uitleg.

228 Reserve Versterking Economische Structuur

Voor de periode 2019 t/m 2021 vindt een jaarlijkse storting plaats van € 400.000,--, bedoeld voor de upgrading van het TT-circuit.

Vraag:

- in 2016 werd 4 miljoen bijdrage van de provincie toegezegd. Hoeveel van die 4 miljoen heeft het TT-circuit reeds ontvangen in de afgelopen jaren?
- Hoeveel per jaar uitgesplitst?

259 Bijdrage van regionaal mobiliteitsfonds Nadeel -13.782.571

Vraag:

- op blz 285 zien we dat er 20,8 miljoen op de balans staat bij Regionaal mobiliteitsfonds RSP
- waarom staat dit bedrag niet gereserveerd in de reserve RSP maar op de balans?

279

Op de overige vorderingen is een voorziening voor mogelijke oninbaarheid in mindering gebracht van € 6.114.000,--. Deze bedragen hebben betrekking op vorderingen met een looptijd langer dan 1 jaar.

Vraag:

- we hebben de indruk dat er jaarlijks voor een dergelijk bedrag afgeboekt wordt wegens oninbaar. Wat is de reden hiervoor? Hebben we zulke slecht betalende debiteuren?

Fractie: **D66**

Vraag/Vragen:

1. Sociaal en economisch Drenthe was goed in 2019. Na de crisis gingen we goed vooruit. Nu de Corona? Wat staat ons te wachten in sociaal en economisch opzicht?
 2. Van het Vrij besteedbaar saldo zijnde 5.3 miljoen wordt er 1 miljoen voor organisatie bestemd, kunt u dit nader toelichten waarom en de noodzaak hiervan? 700.000 wordt er oor vitale vakantieparken bestemd, echter we lezen en constateren dat de bestedingen van de gereserveerde middelen via de investeringsagenda achter blijven t.o.v. de prognose. Waarom dan nu extra reserveren?
 3. Top Dutch wordt aangemerkt als een succes, kunt u uitleggen waarom Top Dutch een succes is en aangeven wat de stand van zaken omtrent Top Dutch nu is.
 4. In de economische paragraaf missen we totaal de aandacht en resultaten voor sociaal/impact ondernemen. Kunt u aangeven wat er op dit gebied gerealiseerd is in 2019.
-

-
5. Blz. 10: P-milieukwaliteit Drenthe € 2.366.861, - voordeel, waar kan ik die in programma 7 terugvinden?
 6. Successen (blz. 21) sturen van een Drentse brandbrief over problemen netwerkcapaciteit voor minister Economische zaken en klimaat. Knelpunten (blz. 22) n.v.t. Was het sturen van de brandbrief voldoende om het knelpunt op het elektriciteitsnet op te lossen? Of had dit als knelpunt vermeld dienen te worden?
 7. 1.5 meer bijgedragen aan projecten uit Europese cofinanciering € 469.724, - welke projecten waren dit? Waarom was dit niet te voorzien?
 8. blz. 38: *Eind 2018 hebben bijna 9.000 witte adressen de beschikking over snel internet. In 2019 wordt hard gewerkt om de resterende witte adressen aan te sluiten op snel internet. Uiteindelijk doel is dat alle 24.500 witte adressen in Drenthe de beschikking krijgen over snel internet.*
Blz. 42 en 54: *Succes Project Breedband afgerond in 2019. 50-75% witte adressen de beschikking over snel internet. Was is de reden dat 25-50% nog steeds een wit adres is? Is bekend waarom de betreffende adressen geen gebruik hebben gemaakt van het aanbod?*
En is er een duidelijk beeld hoe het nu gaat met de diverse initiatieven en de daarbij behorende risico's?
 9. Blz. 47: *Op basis van de in 2018 uitgebrachte Grondstofstromenanalyses Noord-Nederland ten behoeve van een circulaire economie zijn er op noordelijke schaal 3 aanjagers aangesteld om nadere verkenning te doen naar concrete businesscases. Op gebied van de bouw, afvalverwerkende sector (plastic recycling) en chemie wordt met bedrijven actief gespeurd naar samenwerkingsmogelijkheden. Naar verwachting zijn hierover de eerste resultaten eerste kwartaal 2020 bekend.*
Zijn de 1^e resultaten bekend?
 10. Blz. 62. 2.2.04 Versterken economische structuur Zuidoost (= Vierkant voor Werk)
er is hier sprake van een onderbesteding van € 386.168. Voorstel is om deze gelden over te hevelen naar 2020, is dit wel logisch. En wat zijn de aanpassingen waardoor het nu wel gaat werken?
 11. Blz. 63/64 2.6 Drenthe de fietsprovincie.
Hier is sprake van een vrijval van € 169.000 die voortkomt uit verplichtingen eerdere jaren, wat is de motivatie van het overhevelen van dit bedrag naar 2020 i.p.v. het vrij te laten vallen?
 12. Blz. 85/86: *De ecologische waterkwaliteit is op de meeste locaties nog matig of onvoldoende. Wel is de toestand verbeterd door het uitvoeren van maatregelen zoals hermeandering van beken en de aanleg van natuurvriendelijke oevers. De diffuse belasting met de stoffen nitraat, fosfaat en gewasbeschermingsmiddelen vormen voor de waterkwaliteit in Drenthe de belangrijkste knelpunten om uiteindelijk de doelen van de Kaderrichtlijn Water te halen. Daarom faciliteren wij ook in 2019 de uitvoering van projecten gericht op het voorkomen van deze diffuse belasting. Wij doen dit in samenwerking met de landbouw en de waterschappen in het Deltaprogramma Agrarisch Waterbeheer.*
Tijd voor aanvullende eisen?
 13. Blz. 96: *Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW). Ook in Drenthe hebben wij de afgelopen planperiode flink ingezet in het realiseren van maatregelen op boerenbedrijven middels het DAW. De resultaten voor het realiseren van de doelstellingen voor biologie blijven op de meeste plaatsen achter.*
Wat is de oorzaak hiervan?
 14. Programma 6 cultuur:
Drentse rijksmonumenten krijgen 1,4 miljoen euro voor onderhoud
Drenthe 72 monumenten,
Per monument: Drenthe € 19.444, -
Landelijk € 36.493, - (2384 monumenten/87 mlij)
-

Is het in Drenthe goedkoper een monument te onderhouden? Of zijn we te bescheiden met aanvragen? Zowel in aantallen als in budget per monument?

15. Blz. 146: Ook de subsidieregeling Duurzaam presterende veehouders is al grotendeels benut. Hoe verhoudt zich dat tot het overschot van € 926.347, -?
16. Blz. 170 en 173, Leges natuurbeschermingswet 1998 begroot is er 150.000 en gerealiseerd 69.374, tevens lezen we op pagina 173 dat de kostendekking % 55,7 bedraagt. Hoe moeten wij deze cijfers zien?
17. Blz. 198. Wat is de oorzaak van de sterke daling van het % gegund aan Drents en regionale leveranciers, van 2018 85% naar 2019 55%, van de aanbestedingen meervoudig onderhands door de provincie Drenthe?

Fractie: **Sterk Lokaal**

Vraag/Vragen:

Fractie: **OpDrenthe**

Vraag/Vragen:

Fractie: **Partij voor de Dieren**

Vraag/Vragen:

Voorzitter,

De corona-crisis is naast een medische crisis ook een economische crisis die ons dwingt tot herziening van de economische speerpunten. Immers op korte termijn terug gaan naar business as usual zit er niet in. De kwetsbaarheid van Drenthe m.b.t. de vrijetijds economie komt nu pijnlijk aan de oppervlakte.

1. Wij willen van GS weten of er plannen zijn om hier op te anticiperen door de begroting 2020 hierop bij te stellen.

Met betrekking tot de 'Blik vooruit': toont de huidige crisis aan dat er nu echt vaart gemaakt moet worden met de duurzame circulaire economie.

2. Kijkt GS ook naar mogelijkheden om te zorgen dat essentiële bedrijvigheid weer terug naar Drenthe komt? Denk daarbij bijvoorbeeld aan productie van medische beschermingsmiddelen.

Verder zien we ook kansen op het gebied van duurzame en toekomstbestendige voedselproductie en dan met name het tegen gaan van de overproductie aan dierlijke eiwitten die op dit moment aan de orde is. Er wordt maar doorgedaan met het fokken van dieren waar vervolgens geen markt voor is. De oplossing daarvan is om een fokbeperking in te stellen.

3. Kan GS hiervoor pleiten bij de minister voor LNV?

En dan het punt van Versterking van de Groene economie; Een circulaire economie gaat niet alleen over energie en bouwstoffen, het gaat ook om o.a. de voedselproductie voor de eigen bevolking en niet voor de

hele wereld. De economie van Drenthe is niet de enige die groen, duurzaam en circulair moet worden. Daarnaast toont deze crisis aan dat schone lucht heel belangrijk is qua het al dan niet genezen van het virus.

4. Worden ook deze doelstellingen bijgesteld dan wel versneld? Dit kan voor veel werkgelegenheid zorgen, een snelle omschakeling kan Drenthe op de kaart zetten!
5. Hoe ziet GS de circulaire economie bij de voedselproductie in Drenthe?
6. Kan GS laten onderzoeken wat de effecten op de gezondheid (en welke financiële effecten) zijn in Drenthe van de 'intelligente lockdown' door inzichtelijk te laten maken welke waarden fijnstof, stikstof en CO2 zijn aangetroffen in vergelijking met een 'gewone' periode?

Ook lezen we in het jaarverslag dat GAE financieel niet op eigen benen kan staan en dit is in de afgelopen maanden alleen maar erger geworden. Er zijn veel bestemmingen verloren gegaan en nu met de intelligente lockdown is het vliegveld zo goed als gesloten.

7. Wordt hier weer gevraagd om een kapitaal injectie of wordt dit moment aangegrepen om serieus te kijken of dit vliegveld wel levensvatbaar is en wellicht kan de conclusie getrokken worden dat er te veel publiek geld in gestoken moet worden?

In de beleidsopgave zien we dat in de provincie Drenthe de vrije natuur gezien wordt als een product, dit vinden wij onethisch omdat de natuur een levend geheel is met eigen behoeftes die haaks staan op het uitbaten van de natuur door de mens.

8. Hoe borgt GS de vitale rust voor de vrije natuur?

Gaan we verder met Programma 3; daarin lezen we dat Duurzame mobiliteit voornamelijk gericht is op het OV, dat is mooi maar hoe is duurzame mobiliteit in overeenstemming met het verdubbelen van de N34, glyfosfaat-highway? Verdubbeling zal ten koste gaan van natuur en leefomgeving van mens en dier in de buurt van de N34. Want een bredere weg is meer ruimtebeslag, gevaarlijker voor overstekende dieren. Er is namelijk dan meer asfalt, het verkeer gaat wel sneller en er zal ook meer verkeer komen. Wat dan weer voor meer luchtvervuiling zorgt.

Dan willen we het ook nog hebben over het punt van het grondwater met betrekking tot het tegengaan van verdroging van de natuur en tegengaan van CO2 uitstoot door inklinking van veenweidegebieden.

9. Kan GS aangeven hoe het kan dat er na een vrij natte winter nu in het voorjaar binnen 4 weken zonder regen alweer volop beregend moet worden uit het grondwater? Met andere woorden het lijkt erop dat de gevallen regen veel te snel uit Drenthe is afgevoerd!
10. Wat gaat GS doen om dit tegen te gaan in Drenthe?

Verder trok in programma 4 het punt van water beheersing onze aandacht. De Ecologische Waterkwaliteit is op de meeste locaties matig tot onvoldoende! Belangrijkste knelpunten daarbij zijn diffuse belasting van nitraat, fosfaat en landbouwgif.

11. Kan de gedeputeerde aangeven of de bestaande uitvoeringsprojecten gericht op het voorkomen van de diffuse belasting wel voldoende effect hebben? En is het effect meetbaar?

Bij het Uitvoeren en monitoren van de Provinciale omgevingsvisie wordt het de Partij voor de Dieren niet duidelijk hoe dit gedaan wordt en hoe kunnen wij wel voldoende inzicht krijgen in het uitvoeren en monitoren van de Provinciale Omgevingsvisie?

12. Kan GS aangeven hoe hier meer helderheid in gebracht kan worden?

In de Beleidsnotitie Aanvullende strategische grondwatervoorraad lezen we dat men uitgaat van een groei van 25% in 2050.

-
13. Wat wordt er aan gedaan om de groei te beperken? Graag in de beantwoording meenemen de toenevende bolgewassen/lelie teelt In Drenthe die met het oppompen van veel water gepaard gaat, wat voor de Partij voor de Dieren onwenselijk is.

Tevens zien we in de Voortgangsrapportage realisatie Kader Richtlijn Water dat de resultaten voor het realiseren van de doelstellingen voor biologie op de meeste plaatsen achter blijven.

14. Wat gaat GS hier aan doen om deze achterstand in te halen?

Een ander punt is de realisatie van projecten uit de uitvoeringsprogramma's grondwaterbeschermingsgebieden, het Project "Grondig Boeren voor Water": Door de droogte wordt stikstof veel minder opgenomen door de plant waardoor meer stikstof uitspoelt. Door de klimaatverandering krijgen we vaker te maken met uitzonderlijke droogteperiodes. Dit is dus een bedreiging voor ons grondwater.

15. Kan GS dit effect laten uitzoeken en PS hierover (op termijn) informeren?

Dan gaan we nu verder naar Programma 5: Milieu Energie en Bodem: hier zien we bij de inventarisatie van vraag aanbod en productie van Drentse biomassa en actualisatie beleid mestvergisters niet dat er gekeken wordt in 2020 naar de actualisatie van de Provinciale omgevingsvisie.

16. Kan GS dat ook meenemen?

Daarnaast zien we bij het faciliteren van het SEREH-project dat er weinig concrete verzoeken zijn.

17. Waarom wordt er dan toch doorgedaan met dit project?

Programma 7: Toekomstgerichte Landbouw.

Wat ons opvalt, is dat er via diverse programma's en agenda's geld van de provinciale en de rijksoverheid naar de landbouw gaat:

- -Programma Toekomstgerichte Landbouw
- -Ontwikkelagenda Melkveehouderij
- -Plattelandsontwikkelingsprogramma POP 3
- -AgroAgenda Noord Nederland
- -Programma Natuurlijk Platteland
- -Agrarische Natuur Drenthe
- -Regiodeal Natuur inclusieve landbouw

18. Kan GS inzichtelijk maken welk aandeel van de provinciale begroting naar deze projecten gaat en wat de verschillen zijn tussen de projecten en programma's en
19. Kan GS via een voorbeeld geven waar een gemiddeld agrarisch bedrijf aanspraak op kan maken in Drenthe?

Met betrekking tot de realisatie NNN. Er wordt gesproken over verbeterde functionering van de ecologische verbindingen.

20. Welke verbindingen zijn verbeterd? Waaruit bestaan deze verbeteringen?

"Gebiedsopgave Bargerveen": "Marktbenaderingsstrategie is gestart".

21. Wat houdt dit in?

Uitvoering Programma Natuurlijk Platteland

Ons valt op dat de kosten van RVO en SNN zijn veel hoger geworden!

22. Wat is hier aan de hand??
-